

**UCHWAŁA NR XII/79/25
RADY GMINY MOSZCZENICA**

z dnia 27 marca 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica
na lata 2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r., poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U z 2025r., poz. 49) **Rada Gminy Moszczenica uchwala , co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Moszczenica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Moszczenica

Iwona Jarosińska

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica
na lata 2025-2027

**Załącznik do uchwały NR XII/79/25
Rady Gminy Moszczenica
z dnia 27 marca 2025r.**

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MOSZCZENICA NA LATA 2025-2027

Moszczenica 2025

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

Spis treści

Wprowadzenie

Podstawa prawna

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA I ANALIZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO

ROZDZIAŁ II

ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MOSZCZENICA

1. Zasoby instytucjonalne
2. Adresaci Programu
3. Cele Programu
4. Oczekiwane rezultaty Programu
5. Monitoring i ewaluacja Programu
6. Finansowanie Programu

Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

Wprowadzenie

Dokument pn. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027, zwany w dalszej części Programem, został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny). Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Moszczenica w poprzednich latach.

Niniejszy Program koresponduje z zapisem w preambule wskazanej wyżej ustawy, tj.: „Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przysłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina jest pierwszym i bardzo znaczącym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wychowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej. Dlatego nawet niewielkie zaburzenie może spowodować destabilizację w rodzinie. Osłabienie rodziny zarówno w sferze materialno-bytowej, jak i w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Natomiast długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Środowisko rodzinne reprezentujące właściwe postawy rodzicielskie, buduje dobrą przepojoną miłością, życzliwością oraz serdecznością atmosferę w domu, w znacznym stopniu wpływa na kształtowanie pozytywnych zachowań u dziecka oraz na jego prawidłowy rozwój społeczny i psychiczny. Dziecko będące pełnoprawnym członkiem rodziny, która w pełni je akceptuje, podejmuje maksymalne starania, chętnie się uczy, rozwija swoje zainteresowania, staje się samodzielne i odpowiedzialne oraz zdolne do zaspokajania potrzeby bezpieczeństwa, osiągania dojrzałości emocjonalnej i psychicznej. Atmosfera domowa ma największy wpływ na to, jak szczęśliwe, spokojne i odporne psychicznie jest dziecko, jak odnosi się ono do dorosłych, do swoich kolegów i innych dzieci, jak ocenia siebie i swoje zdolności, czy okazuje swoje uczucia, czy raczej jest zamknięte w sobie, jak reaguje na nowe sytuacje. Rodzice preferując właściwe postawy wobec dziecka otaczają je troskliwą opieką, dostrzegają i zaspokajają jego potrzeby, co powoduje, że dziecko jest ufne wobec swoich rodziców, zwraca się do nich po rady

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

i pomoc, jest zadowolone z rezultatów własnego wysiłku i pracy, zdolne do współdziałania z rówieśnikami oraz podejmowania zobowiązań.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża wiele czynników, do których należą: uzależnienia, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, przemoc w rodzinie, itp. Problemy występujące w rodzinie zwykle są złożone, a do ich rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin. Wszelkie działania zaangażowanych osób (asystent rodziny, pracownik socjalny, pedagog szkolny, psycholog, kurator sądowy) bezsprzecznie muszą być spójne oraz zgodne z potrzebami osób/rodzin, powinny być również prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Działania zaplanowane w ramach niniejszego Programu, mają na celu wspieranie rodziny uwzględniając jej wszystkich członków, na zasadzie wspierania/wspomagania a nie wyręczania czy zastępowania w roli opiekuńczo-wychowawczej jaka jest przypisana rodzicom. Działania te ukierunkowane są na przywrócenie rodzinie jej prawidłowego i samodzielnego funkcjonowania. Stąd, został określony cel główny Programu, tj. „Rozwój zintegrowanego wsparcia na rzecz rodzin zagrożonych i przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej”.

PODSTAWA PRAWNA

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997.78.483 ze zm.);
- 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025, poz. 49);
- 3) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023, poz. 2809 ze zm.);
- 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024, poz. 1283 ze zm.);
- 5) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024, poz. 1829);
- 6) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024, poz. 323 ze zm.);
- 7) Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023, poz. 1993 ze zm.);
- 8) Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024, poz. 1512);
- 9) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024, poz. 1673);
- 10) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 ze zm.);
- 11) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023, poz. 1939 ze zm.);
- 12) Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2024, poz. 750 ze zm.).

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

ROZDZIAŁ I **DIAGNOZA I ANALIZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO**

Gmina Moszczenica pod względem geograficznym leży na granicy dwóch jednostek, tj. Równiny Piotrkowskiej i Wysoczyzny Bełchatowskiej, należących do makroregionu Niziny Południowo-Mazowieckiej. Powierzchnia Gminy wynosi 111,49 km². Administracyjnie Gmina Moszczenica należy do województwa łódzkiego i stanowi jedną z jedenastu gmin powiatu piotrkowskiego, graniczącą z:

- 1) od południa z miastem na prawach powiatu – Piotrkowem Trybunalskim,
- 2) od zachodu z gminą Grabica (powiat piotrkowski) oraz gminą Tuszyń (powiat łódzki wschodni),
- 3) od północy z gminą Czarnocin (powiat piotrkowski) oraz gminą Będków (powiat tomaszowski),
- 4) od wschodu z gminą Wolbórz (powiat piotrkowski).

Na Gminę Moszczenica składają się 23 sołectwa: Białkowice, Raków, Michałów, Jarosty, Karlin, Kosów, Rękoraj, Pomyków, Sierosław, Srock, Kiełczówka, Baby, Gościmowice Drugie-Powężyny, Gajkowice, Gościmowice Pierwsze, Gościmowice Drugie, Podolin, Raciborowice, Moszczenica-Osiedle, Moszczenica-Wola, Gazomia Stara, Gazomia Nowa, Moszczenica.

Moszczenica posiada jedną z najlepszych lokalizacji komunikacyjnych w kraju. Przez gminę przebiegają cztery ważne szlaki drogowe: A1, S8, DK 12 i 91 oraz linia kolejowa nr 1 łącząca Warszawę i Katowice (dawna Kolej Warszawsko – Wiedeńska). To druga pod względem zaludnienia gmina powiatu piotrkowskiego.

Gmina ma charakter wiejski, jednakże rozwój technologiczny, inwestycje w infrastrukturę oraz osiedlanie się nowych mieszkańców pochodzących z terenów miejskich stanowi siłę napędową rozwoju gminy. O jej atrakcyjności nie tylko dla mieszkańców stanowią posiadane przez nią tereny inwestycyjne oraz rozwinięta infrastruktura techniczna. Ponadto na jej atrakcyjność wpływa lokalizacja w centrum Polski oraz bliskość takich miast jak Piotrków Trybunalski, Łódź i Tomaszów Mazowiecki.

Gmina posiada najnowocześniejszą infrastrukturę teleinformatyczną opartą na łączach światłowodowych o przepustowości kilkudziesięciu GB/s. Własna sieć internetowa, która powstała w ramach programu E-Leader umożliwia bezpłatny dostęp do Internetu (tzw. pakiet socjalny). Mieszkańcy mają do dyspozycji nowoczesne boiska i halę sportową, dzieci uczą się w nowo wybudowanych lub wyremontowanych placówkach oświatowych.

Na potrzeby niniejszego Programu opracowano diagnozę rodzin w Gminie Moszczenica w oparciu o posiadane dane przez GOPS. Dane, o których mowa zaprezentowano poniżej w zestawieniach tabelarycznych.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica
na lata 2025-2027

Tabela Nr 1. Porównanie liczby beneficjentów pomocy społecznej i liczby mieszkańców Gminy Moszczenica w latach 2022-2024

Wskaźnik	ROK		
	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców Gminy Moszczenica	12 661	12 619	12 575
Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej	262	259	283
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	470	467	515
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogółu mieszkańców	3,72%	3,71%	4,10%

Dane źródłowe: Opracowanie własne GOPS

Analizując liczbę osób objętych wsparciem pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Moszczenica, przyjąć należy, iż w 2024 roku pomocą społeczną zostało objętych 283 rodziny. W rodzinach tych było 515 osób, co stanowi 4,10% ogółu ludności zamieszkałych na terenie gminy. Z powyższej tabeli wynika, że liczba rodzin objętych pomocą społeczną wzrosła. Porównując rok 2023 do roku 2024 liczba korzystających z pomocy społecznej wzrosła o 24 rodziny. Prezentowane dane liczbowe nie stanowią wagi problemów społecznych z jakimi borykają się osoby zgłaszające się do pomocy społecznej. Rozwiązywanie problemów społeczności lokalnej ma inny charakter niż tylko pomocy finansowej i jest rozpatrywane w zakresie świadczonej szeroko pojętej pracy socjalnej.

Tabela Nr 2. Powody przyznania pomocy w latach 2022-2024

L.p.	Rodzaj powodu	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
		2022	2023	2024
1	Ubóstwo	102	109	103
2	Bezdomność	2	5	7
3	Potrzeba ochrony macierzyństwa	11	9	7

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

4	Potrzeba ochrony wielodzietności	7	7	7
5	Bezrobocie	40	43	45
6	Niepełnosprawność	91	100	97
7	Długotrwała lub ciężka choroba	110	103	108
8	Bezradność z sprawach opiekuńczych w tym:	12	14	14
9	rodziny niepełne	3	4	3
10	rodziny wielodzietne	5	8	8
11	Alkoholizm	12	12	9
12	Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	2	3
13	Zdarzenie losowe	3	1	1
14	Sytuacja kryzysowa	0	3	1

Dane źródłowe: Opracowanie własne GOPS na podstawie sprawozdań rocznych.

Pomoc społeczna kierowana jest do osób lub rodzin dotkniętych różnymi dysfunkcjami. W 2024 roku podobnie jak w latach poprzednich trzema dominującymi powodami korzystania ze środków pomocy społecznej były: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Ubóstwo prowadzi do zawężenia działalności w różnych sferach życia. Najpoważniejszą w skutkach dla rodziny konsekwencją ubóstwa jest pogorszenie się jej sytuacji materialnej. Brak środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb i realizację zadań rodziny pozbawia dorosłych i ich dzieci aspiracji edukacyjnych, zawodowych, obniża poziom warunków mieszkaniowych, ochrony zdrowia, ogranicza możliwości wypełniania zadań wychowawczych i uczestniczenia w życiu kulturalnym. Skutkiem tego jest również dyskryminacja i automarginalizacja. Życie rodzin ubogich charakteryzuje się poczuciem niepewności i braku stabilizacji. Problem długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności dotyczy osób, które z powodu posiadanego schorzenia pozostają przez długi czas pod opieką lekarską, a choroba, na którą cierpią, lub niepełnosprawność często nie jest możliwa do całkowitego wyleczenia, a jedynie minimalizowane są objawy. Taka sytuacja w której znalazła się osoba skutkuje dużym obciążeniem budżetu domowego.

Mimo obserwowanego w ostatnich latach w Polsce obniżenia poziomu bezrobocia nadal niezbędne jest podejmowanie działań ukierunkowanych przede wszystkim na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia. Problemy rynku pracy nie dadzą się rozwiązać ani szybko, ani łatwo, ani z zastosowaniem typowych metod zwalczania bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Są to bowiem problemy uformowane w trwałą kulturę bezrobocia, głęboko zakorzenione w stylu życia bezrobotnych. Warto podkreślić, że skutkiem długotrwałego bezrobocia są często dysfunkcje, patologie społeczne, uzależnienia, które bardzo często współwystępują również z ubóstwem.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

Wskazane dysfunkcje takie jak: bezrobocie, alkoholizm, przemoc bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo –wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż w dużej mierze dotyczy najmłodszych mieszkańców gminy czyli dzieci.

Tabela Nr 3. Liczba dzieci oraz rodzin korzystających z programu dożywiania w latach 2022-2024

Rodzaj pomocy	Liczba dzieci/rodzin 2022r.	Liczba dzieci/rodzin 2023r.	Liczba dzieci/rodzin 2024r.
Pomoc w formie posiłku (opłacanie posiłków)	12 dzieci	22 dzieci	19 dzieci
Pomoc w formie posiłku na wniosek dyrektora (opłacanie posiłków)	1 dziecko	0 dzieci	0 dzieci
Zasiłki celowe	119 rodzin	122 rodziny	118 rodzin

Dane źródłowe: Opracowanie własne GOPS na podstawie sprawozdania rocznego.

Pomoc w formie dożywiania przyznawana jest w postaci zakupu posiłków w szkole lub przedszkolu, do których uczęszcza dziecko, na wniosek rodziców. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. W 2024 roku pomocą w formie pokrywania kosztów posiłków w szkole lub przedszkolach objętych było 19 dzieci, w stosunku do roku 2023 nastąpił spadek o 3 dzieci. Spadek liczby rodzin korzystającej z powyższej formy pomocy spowodowany jest poprawą sytuacji materialnej rodzin, na którą bezpośredni wpływ ma pobieranie świadczenia wychowawczego (500+/800+). Program przewiduje również pomoc pieniężną w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Z tej formy pomocy najczęściej korzystają osoby zmagające się z niepełnosprawnością oraz długotrwałą chorobą.

Tabela Nr 4. Pomoc finansowa w formie stypendiów szkolnych w latach 2022 - 2024

Stypendia szkolne	Liczba uczniów 2022r.	Liczba uczniów 2023r.	Liczba uczniów 2024r.
	15	14	5

Dane źródłowe: Opracowanie własne GOPS na podstawie sprawozdania rocznego

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

Liczba uczniów korzystających z pomocy finansowej w formie stypendiów szkolnych sukcesywnie z roku na rok się zmniejsza. Ma na to wpływ kilka czynników np. niskie kryterium dochodowe, uprawniające do ubiegania się o powyższą formę pomocy które wynosi 600,00 zł na osobę w rodzinie oraz corocznie wzrastające wynagrodzenie za pracę.

Tabela Nr 5. Zasiłki rodzinne z dodatkami do zasiłków rodzinnych w okresie 2022-2024

Wskaźnik		Rok					
		2022		2023		2024	
Lp.	Świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń
1	Zasiłek rodzinny	616	5 174	436	4 121	365	3145
2	Dodatek z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie przebywania na urlopie wychowawczym	18	158	13	109	8	56
3	Dodatek z tyt. urodzenia dziecka	8	11	11	11	6	7
4	Dodatek z tyt. samotnego wychowywania dziecka	25	237	22	225	15	168
5	Dodatek z tyt. kształcenia i rehabilitacji	49	487	49	468	39	421
6	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	336	608	277	598	231	415
7	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	138	914	112	813	77	566
8	Dodatek z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	79	728	72	693	67	595

Dane źródłowe: Opracowanie własne GOPS na podstawie sprawozdań rocznych

Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

Z powyższej tabeli wynika, że liczba świadczeń w postaci zasiłku rodzinnego z dodatkami sukcesywnie maleje. Tendencja spadkowa w powyższym zakresie wynika przede wszystkim z poprawy sytuacji materialnej rodzin, na którą ma wpływ np. wzrost najniższego wynagrodzenia w kraju i stawki za pracę w ramach umów zlecenie, wsparcie finansowe dla rodzin z dziećmi, przy jednoczesnym zatrzymaniu kryterium dochodowego na tym samym poziomie uprawniającym do świadczeń.

Tabela Nr 6. Realizacja świadczenia rodzicielskiego w latach 2022 – 2024

Wskaźnik	ROK					
	2022		2023		2024	
Świadczenie rodzicielskie	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń
	21	126	17	101	19	154

Dane źródłowe: Opracowanie własne GOPS na podstawie sprawozdań rocznych

Od 1 stycznia 2016 roku, tj. po wejściu w życie nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych zostało wprowadzone nowe świadczenie rodzinne - świadczenie rodzicielskie. Świadczenie rodzicielskie, przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnienie do pobierania tego świadczenia są między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji w urzędzie pracy), studenci, a także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierały zasiłku macierzyńskiego. Liczba rodzin pobierających świadczenie rodzicielskie w 2024 r. wzrosła o 2 osoby co za tym idzie wzrosła również liczba świadczeń.

Tabela Nr 7. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w latach 2022-2024

Wskaźnik	ROK					
	2022		2023		2024	
Świadczenia z FA	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób	Liczba świadczeń
	48	517	64	545	63	612

Dane źródłowe: Opracowanie własne GOPS na podstawie sprawozdań rocznych

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj wsparcia, kierowany do rodzin, w których dzieci pomimo zasądzonych od rodzica wyrokiem sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym to świadczenie pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądu, nie więcej jednak niż 500,00 zł na dziecko. Na mocy zmienionych przepisów kwotę świadczenia z funduszu alimentacyjnego podwyższono od 1 października do 1000,00 zł na

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

dziecko. Liczba osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2024r. wzrosła o 15 uprawnionych w stosunku do 2022r.

Tabela Nr 8 . Realizacja Karty Dużej Rodziny w latach 2022 – 2024

Wskaźnik	ROK		
	Liczba wniosków 2022	Liczba wniosków 2023	Liczba wniosków 2024
	118	141	46

Dane źródłowe: Opracowanie własne GOPS na podstawie sprawozdań rocznych

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

Tabela Nr 9. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego w latach 2022 – 2024

Wskaźnik	ROK		
	2022	2023	2024
Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne	Liczba porad/konsultacji/ programów/warsztatów		
Realizator działań			
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moszczenicy	175	152	129
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Moszczenicy	171	333	411
Placówki oświatowe – szkoły z terenu gminy Moszczenica	300	680	499
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim	180	121	129

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie składanych przez realizatorów sprawozdań cząstkowych dotyczących prowadzonych działań na rzecz wspierania rodzin

Tabela obrazuje w sposób ilościowy liczbę odbytych konsultacji oraz udzielonych porad zarówno dzieciom i ich rodzicom (poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, mediacyjne oraz coachingowe). Należy podkreślić, że powyższe dane stanowią szacunkowy obraz liczby odbiorców porad bowiem jedne porady miały charakter indywidualny, inne rodzinny, jeszcze inne zbiorowy (np. spotkania grupowe z rodzicami w szkołach). Wszystkie instytucje, które są zaangażowane w Program wspierania rodzin z terenu Moszczenicy aktywnie realizowały postawiony im cel.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

Z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika, że obowiązek wspierania rodziny spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej, które to realizują ten obowiązek, między innymi we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, Policją, podmiotami oświaty i podmiotami leczniczymi, kościołami czy organizacjami społecznymi. Globalne wsparcie rodziny oparte na współpracy wielopodmiotowej sprzyja integracji rodzin, umacnianiu więzi rodzinnych. Bardzo ważne jest zatem organizowanie różnego rodzaju spotkań, festynów, imprez kulturalno – sportowych, konkursów tematycznych. Dla wyrównywania szans edukacyjnych dzieci ważne jest organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych oraz zwiększanie liczby i form spędzania czasu wolnego, w tym wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Poniższe tabele ilustrują rodzaj działań realizowanych przez wskazane podmioty.

Tabela Nr 10. Programy profilaktyczne skierowane do dzieci i rodzin w latach 2022-2024

Wskaźnik	Rok		
	2022	2023	2024
Realizator działań	Liczba programów		
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Moszczenicy	7	6	14
Placówki oświatowe – szkoły z terenu gminy Moszczenica	25	52	49

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie składanych przez realizatorów sprawozdań cząstkowych dotyczących prowadzonych działań na rzecz wspierania rodzin

Tabela Nr 11. Organizowanie wydarzeń bibliotecznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych osób w latach 2022-2024

Wskaźnik	Rok		
	2022	2023	2024
Realizator działań	Liczba wydarzeń bibliotecznych / Liczba osób, która wzięła udział w wydarzeniach bibliotecznych		
Gminna Biblioteka w Moszczenicy	10/217	10/123	10/181
Placówki oświatowe – szkoły z terenu gminy Moszczenica	100/750	105/905	104/974

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie składanych przez realizatorów sprawozdań cząstkowych dotyczących prowadzonych działań na rzecz wspierania rodzin

**Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica
na lata 2025-2027**

Tabela Nr 12. Organizowanie dodatkowych zajęć w szkołach w latach 2022-2024

Wskaźnik	Rok		
	2022	2023	2024
Realizator działań	Liczba dzieci i młodzieży		
Placówki oświatowe – szkoły z terenu gminy Moszczenica	627	583	568

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie składanych przez realizatorów sprawozdań cząstkowych dotyczących prowadzonych działań na rzecz wspierania rodzin

Tabela Nr 13. Organizowanie zajęć hobbystycznych w latach 2022-2024

Wskaźnik	Rok		
	2022	2023	2024
Realizator działań	Liczba osób		
Placówki oświatowe – szkoły z terenu gminy Moszczenica	660	351	338
Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Moszczenicy	205	236	314

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie składanych przez realizatorów sprawozdań cząstkowych dotyczących prowadzonych działań na rzecz wspierania rodzin

Tabela Nr 14. Organizowanie wypoczynku letniego/zimowego dla dzieci i młodzieży w latach 2022-2024

Wskaźnik	Rok		
Organizowanie wypoczynku letniego/zimowego dla dzieci i młodzieży	2022	2023	2024
	Liczba dzieci i młodzieży		
Realizator działań			
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Moszczenicy	306	249	1079
Placówki oświatowe – szkoły z terenu gminy Moszczenica	22	10	15
Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Moszczenicy	450	500	500
Parafie rzymskokatolickie z terenu gminy Moszczenica	165	95	117

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie składanych przez realizatorów sprawozdań cząstkowych dotyczących prowadzonych działań na rzecz wspierania rodzin

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica
na lata 2025-2027

**Tabela Nr 15. Liczba dzieci korzystających z dożywiania w szkole w latach 2022-2024
– pomoc finansowana przez gminę**

Wskaźnik	Rok		
	2022	2023	2024
Dożywianie dzieci			
Liczba odbiorców opłacanych ze środków GOPS	13	22	19

Źródło : opracowanie własne

Dużym wsparciem dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży jest zapewnienie posiłków w szkole. W roku 2022 dożywianiem w szkołach i przedszkolach objęto 13 dzieci, w 2023 roku 22 dzieci natomiast w 2024 roku było to 19 dzieci.

W porównaniu do lat ubiegłych np. w 2019 roku powyższą formą pomocy objętych było 103 dzieci. Spadek ten może być spowodowany pobieraniem przez rodziców świadczenia wychowawczego 500+/800+, co umożliwiło im pokrycie kosztów spożywanych posiłków przez dzieci i młodzież szkolną we własnym zakresie. Dożywianiem objęto nie tylko dzieci uczące się w szkołach podstawowych, ale również w szkołach średnich oraz w przedszkolach.

Tabela Nr 16. Wsparcie rodzin poprzez przydzielenie asystenta

Wskaźnik	Rok		
	2022	2023	2024
Pomoc asystenta rodziny			
Liczba rodzin/dzieci objętych asystenturą	13/27	14/35	14/38

Źródło : opracowanie własne GOPS

Powyższa tabela przedstawia liczbę rodzin, które w latach 2022 - 2024 korzystały z pomocy asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny. Asystent udziela rodzinom pomocy w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w uzyskaniu zatrudnienia, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Prowadzi poradnictwo i edukuje rodziny będące w trudnej sytuacji życiowej, w tym poradnictwo dotyczące możliwości rozwiązywania problemów. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekraczać 15. Wsparcie asystenta oparte jest również na współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i osobami, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny w celu objęcia rodziny interdyscyplinarnym wsparciem niezbędnym dla holistycznej pomocy rodzinie. Asystent prowadzi konsultację z pracownikami szkół – (pedagodzy, nauczyciele), placówkami ochrony zdrowia, kuratorami sądowymi, koordynatorami pieczy zastępczej, a przede wszystkim pracownikami socjalnymi.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

Do zadań asystenta rodziny należy również realizacja ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U z 2024r. poz. 1829), na podstawie której asystent udziela wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin lub rodzin z dzieckiem posiadającym ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalna chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wsparcie to polega na prowadzeniu poradnictwa z zakresu przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowywaniu dziecka oraz koordynacji specjalistycznego poradnictwa poprzez opracowanie z rodziną indywidualnego katalogu możliwego do uzyskania wsparcia oraz występowanie przez asystenta w imieniu rodziny, na podstawie pisemnego upoważnienia. Pozostałe formy pieczy zastępczej stosowane są jako ostateczność.

Od stycznia 2012 roku, tj. od momentu wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Moszczenica w sytuacjach, gdy zagrożone było bezpieczeństwo dzieci zobligowana była umieścić je w zastępczych formach opieki. Dzieci zostały umieszczone w rodzinach zastępczych spokrewnionych, a tam gdzie to było niemożliwe w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, tj. placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Rodziny zastępcze

W 2024 roku w rodzinach zastępczych przebywało 10 dzieci. Dzieci umieszczone były w rodzinach spokrewnionych, tj. u dziadków, rodzeństwa lub dalszej rodziny oraz zawodowych rodzinach zastępczych na podstawie orzeczeń sądu rejonowego. Dzieci rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej umieszczone są w instytucjonalnej pieczy zastępczej za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Tryb. Dla porównania w latach ubiegłych w rodzinach zastępczych przebywało: w 2023r. – 10 dzieci, w 2022r. – 12 dzieci, w 2021 roku oraz 2020 roku 11 dzieci.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze

W ciągu 13 lat obowiązywania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych umieszczono 13 dzieci, z czego w 2024 roku w tego typu placówkach przebywało 3 dzieci. Na dzień 31.12.2024r. w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało tylko 1 dziecko. W 2024 roku dwoje wychowanków opuściło placówki (jedno dziecko z uwagi na osiągnięcie pełnoletności natomiast drugie wróciło do rodziny biologicznej)

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych w 2023 roku przebywało – 4 dzieci, w 2022 roku przebywało – 5 dzieci, w 2021 roku – 5 dzieci, natomiast 2020 roku – 6 dzieci.

Z powyższego wynika, że liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych maleje z roku na rok.

Gmina Moszczenica zgodnie z przepisami ustawy współfinansuje pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Koszt pobytu jest zróżnicowany i uzależniony od czasookresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 191 ust. 9 i ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, tj. rodzinie zastępczej oraz placówce opiekuńczo-wychowawczej ponosi odpowiednio:

Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela Nr 17. Wydatki za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024

Lp.	Formy pieczy zastępczej	2022 rok	2023 rok	2024 rok
1.	Rodziny zastępcze	60 384,41 zł	87 588,76 zł	99 816,73zł
2.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	112 359,50 zł	97 583,50 zł	31 235,92 zł

Źródło: Opracowanie własne

Wydatki związane z pokryciem kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2022-2024 zwiększały się sukcesywnie. Zwiększenie kosztów ponoszonych przez gminę na ten cel podyktowane jest czasookresem pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, bowiem ustawa nakłada coroczny wzrost odpłatności ze strony gminy poczynając od 10% w pierwszym roku pobytu aż do 50% w trzecim i następnych oraz wzrostem świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania. W Placówkach opiekuńczo-wychowawczych w każdym roku przebywa coraz mniej wychowanków, co oczywiście wiąże się z tym że koszty pobytu corocznie maleją. Analizując wydatki związane z pokryciem kosztów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, wynika iż koszt pobytu w rodzinie zastępczej jest zdecydowanie niższy niż koszt pobytu dziecka w placówce. Dlatego umieszczając dziecko w pieczy zastępczej należy w pierwszej kolejności rozważyć możliwość umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych różnego typu.

9 marca 2023 roku zmianie uległa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie w dniu 22 czerwca 2023r. Podstawowa zmianą jest sama zmiana pojęcia przemocy. Ustawodawca zmienił tytuł ustawy z „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” na „przeciwdziałaniu przemocy domowej”, by nie stygmatyzować rodziny i nie wskazywać, że tylko tam dochodzi do aktów przemocy. Konsekwencją takiej zmiany jest również zmian definicji przemocy w rodzinie na przemoc domową. Ustawodawca, oprócz samej zmiany w tytule ustawy i jej poszczególnych przepisach, wprowadził też wiele nowych rozwiązań legislacyjnych, których celem jest poprawa sytuacji osób dotkniętych przemocą. Co za tym idzie, dokonano zmian w zakresie funkcjonowania podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, jak też w samej procedurze „Niebieskie Karty”.

Przemoc to jednorazowe lub powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. O przemocy domowej mówimy w szczególności, gdy osoba doznająca przemocy narażona jest na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszona zostaje jej godność, nietykalność cielesna lub wolność.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

Każdy rodzaj przemocy powoduje szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym osoby, która jest nią dotknięta. Przemoc domowa to zjawisko zarówno osobiste jak i społeczne. Może jej doświadczyć każdy, bez względu na miejsce zamieszkania, wykształcenie, status materialny czy społeczny. Przemoc domowa może przybierać różne formy (przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna), jednakże niezależnie od tego, każda z nich stanowi zagrożenie i jest przestępstwem z art. 207 Kodeksu Karnego. Doświadczenie przemocy w dzieciństwie ze strony rodziców, doznane urazy, krzywdy fizyczne i psychiczne, w bardzo negatywny sposób wpływają na kształtowanie się osobowości człowieka. W życiu dorosłym dziecka krzywdzonego mogą wystąpić zaburzenia osobowości, depresje, próby samobójcze, większa skłonność do sięgania po alkohol czy środki psychoaktywne. Ponadto osoby doświadczające przemocy w dzieciństwie, jako osoby dorosłe częściej wykazują skłonność do stosowania przemocy wobec swoich dzieci powielające przemocowe zachowania rodziców.

W Polsce przez wiele lat przemoc domowa nie była nazywana po imieniu. Uważano, że w sprawy rodzinne nie powinny ingerować osoby trzecie, gdyż rodzina sama powinna radzić sobie z wszelkimi trudnościami i problemami. Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, a także skala tego zjawiska sprawia, że ludzie dostrzegają problem przemocy domowej i próbują skutecznie jej przeciwdziałać. Ważne jest, aby ofiary wiedziały gdzie i do kogo mogą zwrócić się o pomoc.

Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zgodnie z jej zapisami w Gminie Moszczenica funkcjonuje system oparty na interdyscyplinarnej współpracy instytucji i podmiotów, prowadzonej w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracy powołanych przez Zespół grup diagnostyczno-pomocowych realizujących procedurę „Niebieskiej Karty” w indywidualnych przypadkach. Wiodącą rolę w realizacji zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Moszczenica, pełni Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Moszczenicy.

Tabela Nr 18. Dane dotyczące prowadzonych procedur Niebieskich Kart w latach 2022-2024

Rok	Liczba procedur Niebieska Karta (wszczętych w danym roku kalendarzowym + kontynuowanych z lat ubiegłych)	Liczba spotkań Grup Roboczych/Grup Diagnostyczno-Pomocowych	Liczba zamkniętych procedur Niebieska Karta
2024	44+14	187	44
2023	36+4	87	26
2022	29+8	58	25

Źródło: opracowanie własne.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

W 2024 roku do Przewodniczącego Zespołu wpłynęły 44 procedury „Niebieska Karta”: 8 procedur wszczęli pracownicy socjalni, 35 funkcjonariusze policji 1 placówka oświatowa. W 2023 roku wpłynęło 36 procedur, natomiast w 2022 roku wpłynęło 29 procedur.

W związku z realizacją procedury „Niebieska Karta” w 2024 roku odbyło się 187 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, w 2023- 87 spotkań grup roboczych/ grup diagnostyczno-pomocowych, 2022 roku odbyło się 58 spotkań grup roboczych. Liczba spotkań grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych uzależniona jest od ilości prowadzonych Niebieskich Kart w danym roku kalendarzowym.

Placówki oświatowe z Gminy Moszczenica podejmowały działania wynikające z realizacji Gminnego Programu Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Moszczenica na lata 2022-2025. Poniższa tabela prezentuje dane w tym zakresie.

Tabela Nr 19. Dane dotyczące działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz agresji rówieśniczej prowadzone przez placówki oświatowe w latach 2023-2024

DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI					
		2023r.	2024r.		2023r.	2024r.
Zapoznanie rodziców z dostępnymi formami pomocy z zakresu działania przemocy w rodzinie podczas spotkań	Liczba spotkań z rodzicami w szkołach/ przedszkolach	84	90	Liczba rodziców objętych pomocą indywidualną	462	487
Prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla rodziców w zakresie wzmacniania kompetencji rodzicielskich, korygowanie postaw wychowawczych, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy	Liczba spotkań z rodzicami w szkołach/przed szkołach	384	305	Liczba rodziców objętych pomocą	91	98
Prowadzenie zajęć dla uczniów w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej	Liczba prowadzonych zajęć dla uczniów/dzieci	216	304	Liczba uczniów /dzieci uczestniczących w tych zajęciach	1264	1232

Źródło: opracowanie własne GOPS na podstawie składanych przez realizatorów sprawozdań cząstkowych dotyczących działań profilaktycznych

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

Tabela Nr 20. Liczba porad formie poradnictwa psychologicznego w latach 2022-2024

Rok Wskaźnik	2022	2023	2024
Liczba porad formie poradnictwa psychologicznego	175	152	129

Dane źródłowe: Opracowanie własne

Z danych zawartych w powyższej tabeli jasno wynika, że zainteresowanie osób wsparciem psychologicznym jest bardzo duże. Do Punktu Konsultacyjnego każdego roku trafia dużo osób zgłaszających swoje problemy oraz poszukujących pomocy i wsparcia, jak sobie radzić z problemami domowymi.

Tabela Nr 21. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny.

Mocne strony	Słabe strony
➤ Współpraca instytucji zajmujących się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym ➤ Dobrze przygotowana i stale doskonaląca się kadra instytucji działających na rzecz rodziny ➤ Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych ➤ Działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej ➤ Dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi w całej gminie ➤ Zabezpieczanie środków finansowych w budżecie Gminy/GOPS na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny ➤ Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny ➤ Działalność placówek oświatowych ➤ Działalność Gminnego Ośrodka Kultury	➤ Bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo-wychowawcze rodziców ➤ Niski poziom świadomego rodzicielstwa ➤ Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów ➤ Wzrost liczby zachowań ryzykowanych wśród dzieci i młodzieży ➤ Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia, niewystarczająca motywacja oraz zaangażowanie rodzin do współpracy w zakresie poprawy wypełniania funkcji rodzicielskich ➤ Niewystarczające zaangażowanie oraz brak współpracy ze strony rodzin objętych wsparciem asystentów (nieprawidłowe wzorce pokoleniowe) ➤ Niska motywacja rodzin do korzystania z pomocy specjalistycznej, błędne stereotypowe postawy wobec korzystania z pomocy instytucjonalnej

**Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica
na lata 2025-2027**

i Sportu ➤ Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej ➤ Rozwinięta baza rekreacyjno-sportowa (boisko Orlik, boiska przyszkolne, siłownie zewnętrzne, ścieżki rowerowe, place zabaw, hala sportowe) ➤ Dostęp do poradnictwa specjalistycznego na terenie gminy (porady w zakresie uzależnień, przemocy w rodzinie, prawa) ➤ Liczne działania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Moszczenica	➤ Niekorzystne prognozy demograficzne
Szanse	Zagrożenia
➤ Współpraca rodzin dysfunkcyjnych z pracownikami GOPS i asystentem rodziny ➤ Wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców ➤ Wzrost umiejętności i korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia ➤ Dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami ➤ Czynny udział rodzin w organizowanej ofercie wsparcia w gminie ➤ Wzrost zainteresowania i zaangażowania społecznego na rzecz dziecka i rodziny ➤ Edukacja społeczna, rozwój oferty działań skierowanych do rodziców, mających na celu rozwój umiejętności społecznych rodziców oraz umiejętności wychowawczych ➤ Ustawiczne szkolenia osób pracujących w obrębie tematycznym pomocy dziecku	➤ Zanik więzi i tradycji rodzinnych ➤ Stricte konsumpcyjny styl życia w rodzinach ➤ Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych ➤ Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę) ➤ Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej (pokoleniowe korzystanie z pomocy socjalnej, wyuczona bezradność) ➤ Zaniedbanie emocjonalne dziecka ➤ Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin ➤ Brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko ➤ Nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające ➤ Wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży ➤ Niski poziom wiedzy w zakresie grożących dziecku niebezpieczeństw, np.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

i rodzinie	w sieci internetowej ➤ Wzrost kosztów utrzymania rodziny ➤ Rosnące zapotrzebowanie na udzielanie wsparcia osobom starszym (zjawisko starzenia się społeczeństwa) ➤ Wypalenie zawodowe pracowników socjalnych i asystenta rodziny ➤ Przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dzieci na instytucje, np. szkoła
------------	---

ROZDZIAŁ II

ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MOSZCZENICA

1. Zasoby instytucjonalne

Koordynatorem Programu jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moszczenicy (GOPS) wskazanym pracownikom w ramach czynności służbowych.

Ponadto, realizatorami Programu w Gminie Moszczenica są w szczególności:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Moszczenicy (GKRPA);
- 2) Komisariat Policji w Wolborzu (KP);
- 3) Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Moszczenicy (GOKIS);
- 4) Placówki oświatowe (szkoły)
- 5) Placówki służby zdrowia;
- 6) Parafie rzymskokatolickie z terenu Gminy Moszczenica;
- 7) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (ZI);
- 8) Gminna Biblioteka Publiczna w Moszczenicy;
- 9) Stowarzyszenia z terenu Gminy Moszczenica.

Dodatkowo, partnerami przy realizacji Programu są:

- 1) Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim;
- 2) Powiatowy Urząd Pracy w Piotrkowie Trybunalskim;
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim.

2. Adresaci Programu

Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027 skierowany jest do rodzin zamieszkujących na terenie gminy Moszczenica. Do realizacji programu przyjęto definicję rodziny, która została wskazana w art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej określającym rodzinę, jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Zauważyć należy, iż rozumienie to nie wymaga występowania instytucjonalnej formy małżeństwa czy więzi pokrewieństwa, a zatem rodziną

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

nazwane są wszystkie osoby wykazujące znamiona pozostawania we wspólnym gospodarstwie domowym.

Adresatem programu są przede wszystkim rodziny wychowujące dzieci, w tym w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny o trudnej sytuacji materialno-bytowej, rodziny zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą domową, jak również rodziny w których rodzicom została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

W ramach uzupełniającego charakteru zakresu wsparcia opisanego w programie będą podejmowane działania powszechnie skierowane do rodzin i ich członków, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży (profilaktyka, promocja wartości rodzinnych, wspólnego spędzania czasu, rozwoju osobistego, zdrowego stylu życia, wzajemnego poszanowania i nabywania umiejętności społecznych).

3. Cele Programu

Cel główny Programu:

Rozwój zintegrowanego wsparcia na rzecz rodzin zagrożonych i przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Cel główny Programu będzie realizowany przez podejmowanie działań, m.in.:

- 1) kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny;
- 2) pomoc w opiece i wychowaniu dziecka;
- 3) wspieranie rodzin przez asystenta rodziny;
- 4) doskonalenie umiejętności i poszerzanie wiedzy osób biorących udział w działaniach wspierających rodziny;
- 5) prowadzenie działań informacyjnych społeczności lokalnej w zakresie wspierania rodziny.

Cele szczegółowe:

- 1) **podejmowanie działań interdyscyplinarnych w celu wspierania rodziny i zapobiegania sytuacjom kryzysowym.**

Działania:

- a) GOPS w Moszczenicy jako podstawowa instytucja zapewniająca zróżnicowany wachlarz pomocy,
- b) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej – wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy,
- c) placówki oświatowe – działania edukacyjne i profilaktyczne na rzecz dzieci i młodzieży uczącej się w szkołach na terenie Gminy Moszczenica,
- d) GKRPA w Moszczenicy – działania w ramach profilaktyki i wspierania rodzin i ich członków zagrożonych i obarczonych problemem uzależnień,
- e) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne: pedagog szkolny, psychoterapeuta, pracownik socjalny, psycholog, radca prawny.

Wskaźniki:

- liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS,
- liczba założonych procedur Niebieska Karta,

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

- liczba programów profilaktycznych, innych skierowanych do dzieci i ich rodzin,
- liczba konsultacji specjalistycznych.

Harmonogram działań: 2025-2027.

2) zapewnienie rodzinom stabilizacji i bezpieczeństwa socjalnego.

Działania:

- a) objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (bezpieczeństwo socjalne),
- b) udzielanie pomocy rodzinom wielodzietnym;
- c) zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych pomocą finansową oraz niefinansową
- liczba dzieci w szkołach objętych dożywianiem – ciepły posiłek,
- liczba rodzin korzystających z zasiłku celowego lub posiłku,
- liczba rodzin korzystających z pomocy żywnościowej (rzeczowej),
- liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego
- liczba rodzin korzystających ze stypendium szkolnego,
- liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego,
- liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych,
- liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny,
- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Harmonogram działań: 2025-2027.

3) zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin, dzieci i młodzieży.

Działania:

- a) organizowanie przez placówki szkolne dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami,
- b) prowadzenie dodatkowych zajęć hobbystycznych
- c) organizowanie dzieciom wypoczynku letniego/zimowego,
- d) organizowanie wydarzeń bibliotecznych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
- e) wsparcie ze strony asystenta rodziny

Wskaźniki:

- liczba uczniów korzystających z dodatkowych zajęć w szkołach,
- liczba dzieci korzystających z zajęć hobbystycznych, itp.,
- liczba wydarzeń bibliotecznych,
- liczba osób, które wzięły udział w wydarzeniach bibliotecznych,
- liczba rodzin objętych asystenturą,
- liczba dzieci biorących udział w wypoczynku letnim/zimowym

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

Harmonogram działań: 2025-2027.

4. Oczekiwane rezultaty Programu

Przewidywane efekty Programu:

- 1) wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- 2) zminimalizowanie negatywnie wpływających zachowań na funkcjonowanie rodziny;
- 3) ograniczenie zagrożenia wykluczenia społecznego dzieci i rodzin;
- 4) dostęp do bezpłatnego wsparcia specjalistycznego;
- 5) stworzenie skutecznego i interdyscyplinarnego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny;
- 6) podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie dostępnych form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych.

5. Monitoring i ewaluacja Programu

Przedmiotem ewaluacji Programu będzie ocena skuteczności realizowanych zadań dokonana w oparciu o analizę wartości osiągniętych wskaźników ich realizacji. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji, zaplanowanie dalszych działań (w przypadku pojawienia się nowych potrzeb) oraz ewentualnego doskonalenia działań dotychczas realizowanych.

Monitoring i ewaluacja Programu będą przeprowadzane corocznie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moszczenicy, jako instytucji koordynującej realizację Programu i odpowiedzialnej za przygotowania rocznych sprawozdań z realizacji Programu na podstawie danych i informacji, będących w posiadaniu GOPS, jak również pozyskanych od poszczególnych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie Programu (termin udzielania informacji przez podmioty współdziałające – do 31 stycznia za rok poprzedni).

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

6. Finansowanie Programu

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027 będą środki własne gminy, środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań w programie oraz środki pozabudżetowe pozyskane na zadania związane z realizacją Programu: dotacje celowe z budżetu państwa, dotację na realizację rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz inne środki zewnętrzne np. środki unijne.

Na rok 2025 w budżecie GOPS zostało zaplanowanych: 252 091,12 zł.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025-2027

Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025 – 2027 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Przedstawione działania w Programie mają charakter subsydiarny, mają wspomagać posiadany przez rodzinę własny potencjał, rozwijać poczucie sprawczości u członków rodziny oraz poczucie odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Dlatego też niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Moszczenica na lata 2025 – 2027. Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49).

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny koniecznością jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami. W pierwszej kolejności rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymulować aktywność własną, wyzwalać potencjał i pozwalać na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna przede wszystkim być nakierowana na wsparcie dziecka w rodzinie i w środowisku lokalnym.

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony także ze względu na dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodzin przezwyciężających trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wobec powyższego niniejszą uchwałą uznać należy za konieczną i uzasadnioną.